

De keuringsarts

Om een teleurstelling te voorkomen: vóór een zeemansopleiding moet je worden gekeurd. De Middelbare School voor Scheepswerktuigkundige in Scheveningen gaf bij het inschrijven een aantal adressen van keuringsartsen op. De keuringspapieren moesten namelijk worden overlegd, voordat de opleiding begon.

De oorarts had ik gehad. Geen probleem: goedgekeurd.

Bij de oogarts werd het een apart verhaal. De oogarts aan de Haagse van Boetzelaarlaan liet mij mijn linkeroog afdekken met een pollepel. 'Noem maar op wat je ziet', zei hij, wijzend naar zo'n bord met groot tot klein aflopende karakters. Ooit bij mijn eigen oogarts aan de Javastraat, waar ik al als klein jongetje kwam, waren dat altijd letters.

Nu is mijn rechteroog nogal lui, wat dan ook de reden was dat ik de oogarts vaak een bezoek had gebracht. 'Net als de eigenaar', grapt iedereen altijd, tot uit den treure, als ik over mijn luie oog vertel. IJverig begon ik de letters op te noemen; G, K, E, Z...

'Hou maar op', zei de oogarts al heel snel in keurig Haags. 'Probeer je andere oog maar.'

Mijn linkeroog is een stuk beter. Direct zag ik dat het geen letters waren maar cijfers! Wist even niet waar ik kijken moest, maar uiteindelijk las ik moeiteloos de cijfers op tot het laatste piepkleinste cijfertje aan het eind van het onderste regeltje.

De oogarts liep naar z'n bureau, tekende sierlijk het keuringspapier af: goedgekeurd.

Hij wenste me veel succes met de opleiding.

Aan de Fahrenheitstraat in Den Haag zat ene dokter Fruytier, een van de adressen opgegeven door de school. Dat was lekker dicht bij huis. Ik sprak met hem af voor de algemene lichamelijke keuring. Je moest dan wel je plas meenemen. Ik had zo snel niet een flesje om dit in te doen. Op mijn wastafel stond een leeg aftershave flesje van Fresh Up, een met een roller. Goed uitgespoeld zou het uitstekend dienen voor het nieuwe doel. De plas goed mikkend, voor de zekerheid de roller er weer op geklemd en daarna de schroefdop erop. Geen probleem.

Zo ging ik op mijn brommertje naar de Fahrenheitstraat. Schoolpapieren en plas in de zak.

Bijna aan het eind van de straat links woonde de reeds lang gepensioneerde dokter in een na-oorlogs Haags appartementje. Het op een na kleinste kamertje had hij ingericht om de te keuren personen te ontvangen. Zo verdiende hij nog wat bij en bleef hij feeling met zijn vak houden.

In het kamertje stond zo'n hoge ziekenhuis ligbank met zwart skai bekleed, die afgedekt kon worden met een stuk papier vanaf een rol aan het voeteneind. Er kon ook nog net een laat-homeopathische, zacht wit geverfde vitrinekast in. Op glazen platen in de kast lagen allerlei verchromde, klassieke, zorgvuldig opgepoetste medische instrumenten als museumstukken uitgesteld. Ik moest er niet aan denken dat ik zou worden behandeld met zo'n museumstuk. Al die punten, slangetjes en buisjes. Zo pijnlijk, alleen al als je er naar keek.

Ik moest me uitkleden maar een kledingstuk aan laten, zei de dokter. Iedereen begrijpt dat dat de onderbroek is, maar ik heb wel eens gehoord dat er iemand was die alleen zijn stropdas om liet.

Er werd in de mond gekeken door de vriendelijke arts. Ook de oren werden niet vergeten. Er werd geklopt en getikt op diverse lichaamsdelen. Ik moest me omdraaien om dokter Fruytier mijn rug te laten zien. Daarna moest ik bukken. Geen idee wat dat voor nut had, maar het ging net in dat kleine hokje. Of ik de gevraagde plas bij me had. Zonder blikken of blozen nam hij mijn flesje Fresh Up aan. Ik heb het niet teruggekregen en nooit heb ik er verder iets van gehoord.

Aan zijn bureau tekende hij zwijsend en vriendelijk glimlachend het keuringspapier af: goedgekeurd. Ik kon zonder zorgen aan de opleiding beginnen.

Toen ik ging varen, ben ik weer bij hem geweest. De vriendelijke, niet veel pratende dokter Fruytier keurde me weer goed, alsof een filmpje opnieuw werd afgespeeld. De plas had ik dit keer in een tupperware bekertje meegenomen. Mijn moeder zorgde goed voor me. Ik moest het natuurlijk wel

direct mee terugnemen, bij voorkeur al omgespoeld. Kon het weer worden gebruikt waarvoor het bedoeld was.

Enkel jaren later moest ik me op een ochtend met spoed laten keuren in Rotterdam. Mijn nieuwe werkomgeving lag te laden bij de GEM in de Botlek. Ik had 's maandags gesolliciteerd en nu op donderdag kon ik al weg. Uren moest ik wachten omdat er een handvol buitenlandse zeelui moest worden gekeurd en ingeënt. Wel mocht ik van tevoren plassen in een daarvoor bestemd en gevormd flesje. Toen ik eindelijk aan de beurt was, werd ik snel door de molen gehaald. Nog net heb ik mijn schip gehaald. Ze keken reikhalzend naar me uit. Toen ik aan boord was, konden we vertrekken.

Had ik maar van tevoren geweten dat het zo zou gaan. Dan was ik naar Den Haag gereden, naar de Fahrenheitstraat. Had dan wel mijn plas zelf moeten meenemen buiten mijn lichaam, van tevoren in een flesje.

CV, 16 mei 2013